

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.10.14>

УДК 349.3

В. В. Гордієнко,

аспірант,

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ РОЗРОБЛЕННЯ
СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ: ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ**

V. Hordiienko,

Postgraduate student, Sumy Makarenko State Pedagogical University

**PUBLIC MANAGEMENT IN THE FIELD OF DEVELOPMENT OF
SOCIAL STANDARDS: MAIN FEATURES AND AREAS OF
IMPROVEMENT**

Удосконалення публічного управління в сфері розроблення соціальних стандартів є актуальним через зростаючі виклики, пов'язані зі змінами в економічній та соціальній сферах. В умовах постійних криз, нерівномірного економічного розвитку регіонів, демографічних змін і зростання соціальних очікувань, традиційні механізми управління не завжди ефективно реагують на потреби суспільства. Тому необхідно запроваджувати нові підходи, які забезпечать гнучкість, адаптивність та рівномірність соціального захисту, підвищуючи якість життя населення і сприяючи соціальній справедливості. Мета статті полягає в узагальненні особливостей публічного управління

розробкою соціальних стандартів та внесення пропозицій щодо удосконалення відповідного організаційного механізму. Визначено, що розробка соціальних стандартів є важливим і складним процесом, який має особливий характер через кілька ключових факторів. Обґрунтовано, що суть публічного управління соціальними стандартами полягає у встановленні, забезпеченні та контролі мінімальних соціальних гарантій, які держава зобов'язана надавати своїм громадянам для забезпечення гідного рівня життя. Визначено ключові аспекти публічного управління соціальними стандартами. Розглянуто організаційно-аналітичний механізм публічного управління розробкою соціальних стандартів та зосереджено на структурованих етапах і інституційній взаємодії. Такий механізм передбачає інтеграцію різних організаційних та аналітичних елементів, що забезпечують ефективність процесу розробки соціальних стандартів. Обґрунтовано, що соціальне партнерство при розробленні соціальних стандартів є ключовим аспектом сучасної соціальної політики, оскільки воно забезпечує взаємодію між державою, роботодавцями, профспілками та громадянським суспільством у процесі формування соціальних гарантій. Цей підхід дозволяє досягти балансу інтересів різних сторін, забезпечити прозорість процесу, а також підвищити ефективність соціальних стандартів, орієнтуючи їх на реальні потреби суспільства.

Improvement of public management of social standards is relevant due to the growing challenges associated with changes in the economic and social spheres. In the conditions of constant crises, uneven economic development of territories and regions, demographic changes and growing social expectations, traditional management mechanisms do not always effectively respond to the needs of society. Therefore, it is necessary to introduce new innovation approaches that will ensure flexibility, adaptability and uniformity of social protection, increasing the quality of life of the population and promoting social justice. The purpose of the article is to generalize the features of public management of the development of social standards and make proposals for improving the relevant organizational mechanism. It was determined that the development of social standards is an important and complex

process, which has a special character due to several key factors. It is substantiated that the essence of public management of social standards is to establish, ensure and control the minimum social guarantees that the state is obliged to provide to its citizens in order to ensure a decent standard of living. Key aspects of public management of social standards are defined. The organizational and analytical mechanism of public management of the development of social standards is considered and the focus is on structured stages and institutional interaction. Such a mechanism involves the integration of various organizational and analytical elements that ensure the effectiveness of the process of developing social standards. It is substantiated that social partnership in the development of social standards is a key aspect of modern social policy, as it ensures interaction between the state, employers, trade unions and civil society in the process of forming social guarantees. This approach makes it possible to achieve a balance of the interests of various parties, ensure the transparency of the process and also increase the effectiveness of social standards, orienting them to the real needs of society.

Ключові слова: *соціальні стандарти, інститути, інновації, бюджет, соціальні гарантії.*

Keywords: *social standards, institutions, innovations, budget, social guarantees.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Удосконалення публічного управління соціальними стандартами є актуальним через зростаючі виклики, пов'язані зі змінами в економічній та соціальній сферах. В умовах постійних криз, нерівномірного економічного розвитку регіонів, демографічних змін і зростання соціальних очікувань, традиційні механізми управління не завжди ефективно реагують на потреби суспільства. Тому необхідно запроваджувати нові підходи, які забезпечать гнучкість, адаптивність та рівномірність соціального захисту, підвищуючи якість життя населення і сприяючи соціальній справедливості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд літератури з удосконалення публічного управління розробкою соціальних стандартів вказує на необхідність інтеграції міжсекторальної співпраці та соціальних інновацій для вирішення сучасних викликів соціального забезпечення. Одним із ключових аспектів вдосконалення управління є міжсекторальна співпраця, яка включає державний, приватний і громадський сектори для забезпечення сталого соціального розвитку. Наприклад, Becker та Smith підкреслюють необхідність залучення різних секторів для спільного вирішення соціальних проблем, таких як розробка соціальних стандартів, що дозволяє залучати нові ресурси та знання [1]. Clarke і Crane наголошують на важливості міжсекторальних партнерств для системних змін, що є критично важливим у контексті розробки соціальних стандартів, де зміни в одній сфері можуть мати вплив на інші [3].

Інший аспект, розглянутий у літературі, це роль соціальних інновацій у процесі вдосконалення публічного управління. Європейська Комісія у своїх дослідженнях зазначає, що соціальні інновації дозволяють впроваджувати нові підходи в сферу соціальних стандартів, забезпечуючи більш гнучкі та адаптивні системи [4]. Franz, Hochgerner та Howaldt акцентують увагу на тому, що соціальні інновації можуть стати ключовим чинником у вирішенні соціальних проблем, оскільки вони залучають громадянське суспільство до процесу розробки та впровадження соціальних стандартів [5].

Механізми соціальних інновацій також підкреслюють важливість включення громадян і колективних дій до процесу прийняття рішень. Moulaert та його колеги досліджують, як колективна дія та соціальне навчання можуть сприяти трансформації соціальних стандартів через нові моделі співпраці між державними органами та громадянами [9]. Це підтверджує необхідність створення платформ для діалогу, які будуть використовуватись для оцінки та вдосконалення соціальних стандартів.

Інноваційні підходи до розробки соціальних стандартів також вимагають врахування умов, в яких відбуваються соціальні зміни. Vadrot підкреслює

важливість критичного переосмислення цих умов, зокрема, у світлі змін, викликаних кризами, такими як економічні та соціальні виклики [11]. З огляду на це, Wedel пропонує впровадження інноваційних стратегій в управління для подолання криз, що також є актуальним у контексті розробки соціальних стандартів [12].

Загалом, сучасна література вказує на важливість впровадження інноваційних підходів у публічне управління соціальними стандартами, які передбачають міжсекторальну співпрацю, соціальні інновації та активну участь громадськості. Такий підхід дозволяє створювати більш гнучкі, адаптивні та ефективні системи соціального забезпечення, що відповідають сучасним викликам.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в узагальненні особливостей публічного управління розробкою соціальних стандартів та внесення пропозицій щодо удосконалення відповідного організаційного механізму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціальні стандарти – це набір мінімальних вимог або критеріїв, які забезпечують захист соціальних прав громадян та регулюють рівень соціального забезпечення в суспільстві. Відповідно до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні» державні соціальні стандарти і нормативи встановлюються з метою:

визначення механізму реалізації соціальних прав та державних соціальних гарантій громадян, визначених Конституцією України;

визначення пріоритетів державної соціальної політики щодо забезпечення потреб людини в матеріальних благах і послугах та фінансових ресурсів для їх реалізації;

визначення та обґрунтування розмірів видатків Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, соціальних фондів на соціальний захист і забезпечення населення та утримання соціальної сфери.

На основі соціальних стандартів визначаються розміри основних соціальних гарантій: мінімальних розмірів заробітної плати та пенсії за віком, інших видів соціальних виплат і допомоги. Державні соціальні стандарти обов'язково враховуються при розробці програм економічного і соціального розвитку.

Розробка соціальних стандартів є важливим і складним процесом, який має особливий характер через кілька ключових факторів. Ці фактори відображають вплив соціальних стандартів на економіку, суспільне благополуччя, правову систему та функціонування державних інститутів:

1. Розробка соціальних стандартів є основою для **гарантування соціальних прав громадян**. Вони охоплюють ключові аспекти життя, такі як мінімальна заробітна плата, пенсії, соціальні виплати, стандарти охорони здоров'я та освіти. Соціальні стандарти мають відповідати сучасним потребам суспільства, забезпечуючи гідний рівень життя для всіх громадян незалежно від їхнього соціального статусу, місця проживання чи інших факторів.

У цьому контексті особливість процесу полягає в тому, що розробка соціальних стандартів не може бути суто технічним або економічним завданням. Вона повинна ґрунтуватися на концепції прав людини та враховувати міжнародні зобов'язання держави, такі як Конвенції ООН і Міжнародної організації праці. Соціальні стандарти визначають, які соціальні гарантії держава повинна надавати своїм громадянам, і виконують важливу роль у реалізації соціальної справедливості.

2. **Баланс між економічними можливостями та соціальними потребами**. Розробка соціальних стандартів завжди знаходиться на перетині економічної ефективності та соціальної відповідальності. Держава повинна забезпечувати такі соціальні стандарти, які відповідають економічним можливостям країни, але водночас задовольняють мінімальні потреби громадян.

Цей баланс часто стає ключовою проблемою, оскільки невиправдане підвищення соціальних стандартів може призвести до перевантаження

державного бюджету або зростання податкового тиску на бізнес. Водночас занижені стандарти можуть призвести до погіршення якості життя, соціальної несправедливості та соціальних протестів. Таким чином, особливість процесу полягає в тому, що держава повинна шукати компроміси між економічними ресурсами та соціальними вимогами, використовуючи наукові підходи для обґрунтування рівнів соціальних стандартів.

3. *Комплексність соціальних питань.* Розробка соціальних стандартів є надзвичайно складним завданням через комплексність соціальних питань, які необхідно враховувати. Соціальні стандарти охоплюють широкий спектр сфер, таких як охорона здоров'я, освіта, соціальний захист, житлові умови, зайнятість тощо. Кожна з цих сфер має свої специфічні виклики, і соціальні стандарти повинні бути розроблені таким чином, щоб вони враховували як потреби окремих галузей, так і взаємозв'язки між ними.

Наприклад, встановлення соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я може бути пов'язане з визначенням мінімального рівня доступу до медичних послуг, фінансування лікарень, програм вакцинації тощо. Водночас стандарти у сфері освіти можуть передбачати вимоги до рівня фінансування шкіл, якості навчальних програм та підготовки вчителів. Кожен із цих напрямків вимагає специфічних підходів та експертних знань.

4. *Вплив на соціальну політику та стійкість суспільства.* Соціальні стандарти є основою соціальної політики держави. Вони визначають напрями розвитку соціальних програм, розподілу ресурсів та підтримки населення вразливих груп. Правильно сформульовані соціальні стандарти сприяють стійкості суспільства та його соціальній інтеграції.

Важливою особливістю є те, що соціальні стандарти повинні бути гнучкими та адаптуватися до змін у суспільстві, економіці та демографії. Наприклад, у періоди економічних криз або демографічних змін (старіння населення, міграційні процеси) необхідно переглядати соціальні стандарти, щоб відповідати новим викликам і забезпечувати ефективне соціальне

забезпечення для різних верств населення. Це підвищує роль соціальних стандартів як інструменту забезпечення соціальної рівності та стабільності.

5. Участь зацікавлених сторін та соціальне партнерство. Розробка соціальних стандартів є інклюзивним процесом, що потребує участі багатьох зацікавлених сторін. Це передбачає не лише державні органи, а й громадські організації, профспілки, роботодавців, експертів, наукові інституції та самих громадян. Соціальне партнерство та участь громадян у процесі формування соціальних стандартів робить цей процес відкритим, прозорим та демократичним.

Особливість полягає у тому, що участь різних сторін допомагає забезпечити справедливий розподіл соціальних ресурсів і врахувати різні інтереси та потреби. Наприклад, профспілки можуть представляти інтереси працівників у процесі розробки стандартів праці, а громадські організації можуть висловлювати позицію вразливих груп населення. Така інклюзивність процесу є важливою для підтримки соціального миру та довіри до держави.

6. Міжнародні зобов'язання та глобальні тенденції. Розробка соціальних стандартів в умовах глобалізації не може ігнорувати міжнародний контекст. Багато соціальних стандартів визначаються міжнародними організаціями, такими як ООН, Міжнародна організація праці (МОП), ЄС тощо. Країни, що прагнуть бути частиною міжнародної спільноти, зобов'язані адаптувати свої соціальні стандарти до міжнародних вимог та рекомендацій.

Наприклад, стандарт прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати, доступу до охорони здоров'я чи освіти часто визначаються міжнародними організаціями, і держави повинні враховувати ці стандарти під час розробки національних соціальних норм. Це особливо важливо для України, яка прагне європейської інтеграції і зобов'язана дотримуватися європейських соціальних стандартів.

7. Складність моніторингу та оцінки. Процес розробки соціальних стандартів включає не лише їхнє формування, але й постійний моніторинг і оцінку їхньої ефективності. Важливим аспектом цього процесу є вимірювання

реального впливу соціальних стандартів на життя громадян і національну економіку. Моніторинг потребує наявності відповідних статистичних даних, наукових досліджень і системи зворотного зв'язку з населенням.

Особливість процесу моніторингу полягає в тому, що соціальні стандарти повинні бути гнучкими і відповідати актуальним умовам. Це вимагає регулярних переглядів та оновлення соціальних норм, що є важливою частиною державної соціальної політики.

Суть публічного управління соціальними стандартами полягає у встановленні, забезпеченні та контролі мінімальних соціальних гарантій, які держава зобов'язана надавати своїм громадянам для забезпечення гідного рівня життя. Це один з основних інструментів соціальної політики, який спрямований на зменшення соціальної нерівності, підтримку найвразливіших верств населення та забезпечення стабільності в суспільстві.

Ключові аспекти публічного управління соціальними стандартами:

1. Визначення соціальних стандартів: соціальні стандарти включають мінімальні норми, що стосуються доходів, рівня життя, умов праці, медичного обслуговування, освіти, соціальних виплат тощо. Публічне управління полягає у тому, щоб забезпечити розроблення чітких критеріїв і параметрів, за якими держава визначає ці стандарти відповідно до економічних можливостей та соціальних потреб.

2. Розроблення політики та регулювання: управління соціальними стандартами здійснюється через створення нормативно-правової бази, яка визначає соціальні гарантії, мінімальні заробітні плати, пенсії, допомогу безробітним, підтримку сімей тощо. Ця база формується на основі законів, державних програм та постанов уряду.

3. Реалізація та забезпечення стандартів: держава через органи публічного управління, такі як міністерства, соціальні служби та місцеві адміністрації, впроваджує механізми реалізації цих стандартів на всіх рівнях — від національного до місцевого. Це включає в себе забезпечення фінансування

соціальних виплат, впровадження програм підтримки населення та доступу до соціальних послуг.

4. Контроль та моніторинг: важливою частиною публічного управління є контроль за дотриманням соціальних стандартів. Це забезпечує прозорість і підзвітність влади перед громадянами. Держава проводить моніторинг, щоб гарантувати, що роботодавці виконують свої обов'язки щодо виплати заробітних плат та надання соціальних гарантій, а також забезпечує, щоб громадяни мали доступ до якісних послуг.

5. Адаптація та оновлення: соціальні стандарти мають бути гнучкими і відповідати змінам у суспільстві та економіці. Публічне управління полягає також у постійному оновленні стандартів для того, щоб вони відповідали сучасним умовам. Це може включати індексацію виплат відповідно до рівня інфляції або зміну критеріїв визначення мінімальних доходів для населення.

6. Роль інновацій: в сучасних умовах важливою частиною публічного управління соціальними стандартами є впровадження інновацій. Це може включати цифрові платформи для надання соціальних послуг, використання даних для моніторингу рівня бідності або створення нових програм підтримки для різних груп населення. Інноваційний підхід дозволяє підвищити ефективність управління та зробити його більш прозорим і доступним.

Отже, суть публічного управління соціальними стандартами полягає в тому, щоб забезпечити гідний рівень життя населення через регулювання та реалізацію соціальних гарантій, підтримуючи баланс між економічними можливостями держави та потребами суспільства.

Механізм розроблення соціальних стандартів в Україні має кілька ключових етапів, які спрямовані на забезпечення соціального захисту населення відповідно до економічних можливостей держави. Цей механізм передбачає взаємодію державних органів, наукових інституцій, громадських організацій та міжнародних партнерів. Основні етапи та компоненти цього процесу представлені на рис. 1.

Рис. 1. Основні етапи та компоненти механізму розроблення соціальних стандартів в Україні (розроблено автором)

Якщо розглядати організаційно-аналітичний механізм публічного управління розробкою соціальних стандартів, важливо зосередитися на структурованих етапах і інституційній взаємодії. Такий механізм передбачає інтеграцію різних організаційних та аналітичних елементів, що забезпечують

ефективність процесу розробки соціальних стандартів. Ось ключові компоненти цього механізму:

1. Інституційна координація та партнерство. З точки зору розроблення та актуалізації соціальних стандартів доцільним є створення постійно діючого міжвідомчого органу, який включатиме представників різних міністерств (соціальної політики, охорони здоров'я, фінансів, економіки) та організацій громадянського суспільства, що дозволить забезпечити інтегроване прийняття рішень щодо соціальних стандартів. При функціонуванні міжвідомчого органу важливим є активне залучення соціальних партнерів, таких як профспілки, роботодавці, неурядові організації та інші громадські об'єднання, до процесу розробки стандартів. Це дозволить забезпечити узгодженість між інтересами держави, бізнесу та населення.

2. Аналіз соціально-економічної ситуації має здійснюватися через створення або активізацію діяльності науково-дослідних центрів і think-tanks для проведення глибокого аналізу соціально-економічної ситуації в країні та її регіонах. Сфера аналітики включає аналіз доходів населення, рівня безробіття, демографічних змін та інших факторів, що впливають на соціальні стандарти. Проактивне управління стандартами передбачає використання макроекономічних прогнозів, що розробляються на основі даних від наукових установ та державних органів. Це дозволить створити прогностичні моделі для врахування можливих ризиків і змін в економіці при розробці соціальних стандартів.

3. Системний підхід до розробки стандартів. Першим етапом є збір пропозицій від органів влади, експертів та соціальних партнерів щодо необхідності зміни соціальних стандартів. Ці пропозиції повинні базуватися на актуальних даних про рівень життя населення, а також враховувати регіональні та галузеві особливості. Перш ніж затвердити нові стандарти, необхідно проводити оцінку їхнього впливу на різні верстви населення та економіку в цілому. Це дозволить мінімізувати негативні наслідки та збалансувати інтереси різних груп.

4. Модернізація нормативно-правової бази. На основі результатів аналітичних досліджень та рекомендацій необхідно здійснювати постійне оновлення нормативно-правової бази щодо соціальних стандартів. Важливо передбачити гнучкі механізми їхньої адаптації до швидких змін у соціально-економічній ситуації. Впровадження чітких і прозорих процедур затвердження, моніторингу та перегляду соціальних стандартів допоможе знизити можливі затримки та неефективність в адміністративних процесах.

5. Моніторинг і оцінка. В контексті забезпечення дієвості стандартів необхідно створити постійно діючу систему моніторингу, що дозволить аналізувати виконання соціальних стандартів в режимі реального часу. Важливою складовою цього процесу є зворотний зв'язок від громадян і соціальних партнерів щодо якості надання соціальних послуг. Періодична оцінка ефективності чинних соціальних стандартів на основі показників якості життя населення, рівня соціальної забезпеченості та економічних показників дозволить коригувати стандарти у випадку виявлення відхилень або неефективності.

6. Регіоналізація соціальних стандартів. Впровадження механізму регіональної адаптації соціальних стандартів відповідно до специфіки кожного регіону важлива для врахування різних соціальних та економічних умов у різних областях країни. Передача частини функцій розробки та впровадження соціальних стандартів на місцевий рівень дозволить регіонам оперативніше реагувати на місцеві виклики та проблеми.

7. Управління змінами та комунікаційна стратегія. Впровадження змін до соціальних стандартів має супроводжуватися чітким планом управління змінами, що включатиме етапи впровадження, розподіл ресурсів, підготовку кадрів та комунікацію з громадськістю. Розробка комунікаційної стратегії, яка дозволить громадянам отримувати інформацію про нові або змінені соціальні стандарти має включати інформаційні бюлетені, зустрічі з громадськістю та публічні обговорення.

8. Розвиток кадрового потенціалу. Важливим елементом організаційно-аналітичного механізму є підготовка спеціалістів з публічного управління, які будуть відповідати за розробку, впровадження та моніторинг соціальних стандартів. Потрібні програми підвищення кваліфікації, що враховують сучасні вимоги до управлінської діяльності в соціальній сфері. Постійні експертні групи, до складу яких входитимуть економісти, соціологи, правознавці, мають аналізувати ситуацію і надавати уряду рекомендації щодо змін у соціальній політиці.

Організаційно-аналітичний механізм розробки та впровадження соціальних стандартів має низку важливих переваг. По-перше, він забезпечує структурованість та системність у процесі формування соціальних норм, що підвищує ефективність їхнього впровадження. Завдяки цьому підходу вдається створити чітку систему взаємодії між різними інститутами та організаціями, що сприяє більш скоординованій роботі на державному рівні. По-друге, механізм передбачає регіональну адаптацію соціальних стандартів, що дозволяє враховувати специфіку різних регіонів країни. Це важливо, оскільки соціально-економічні умови в різних регіонах можуть суттєво відрізнятися, і завдяки такій адаптації забезпечується рівномірний соціальний захист населення.

Крім того, організаційно-аналітичний механізм створює міцну аналітичну базу для прийняття рішень. Постійний аналіз соціально-економічних умов, моніторинг виконання встановлених стандартів та оцінка їхньої ефективності дозволяють оперативно реагувати на зміни в економічному та соціальному середовищі. Це гарантує, що соціальні стандарти не будуть застарілими, а будуть гнучкими та адаптивними до нових викликів. Таким чином, цей механізм сприяє формуванню такої системи соціальних стандартів, яка одночасно враховує економічні реалії та відповідає реальним потребам суспільства, роблячи соціальне забезпечення більш справедливим і стійким.

Соціальне партнерство при впровадженні організаційно-аналітичного механізму розроблення соціальних стандартів є ключовим, оскільки воно

забезпечує взаємодію між державою, роботодавцями, профспілками та громадянським суспільством у процесі формування соціальних гарантій. Цей підхід дозволяє досягти балансу інтересів різних сторін, забезпечити прозорість процесу, а також підвищити ефективність соціальних стандартів, орієнтуючи їх на реальні потреби суспільства.

У контексті розроблення соціальних стандартів соціальне партнерство відіграє кілька важливих функцій. По-перше, воно дає можливість урахувати інтереси різних груп населення. Взаємодія між державними органами, які формують політику, роботодавцями, які надають робочі місця, і профспілками, що захищають права працівників, сприяє більш реалістичному визначенню мінімальних стандартів у сфері оплати праці, соціального захисту та доступу до послуг. Таким чином, процес встановлення стандартів стає менш централізованим і більше відповідає реаліям ринку праці та соціального життя. По-друге, соціальне партнерство забезпечує механізм контролю за виконанням встановлених стандартів. Профспілки та громадські організації можуть здійснювати моніторинг дотримання роботодавцями соціальних стандартів, а також взаємодіяти з державними структурами для оперативного вирішення проблем. Це підвищує відповідальність учасників процесу та сприяє зменшенню ризиків соціальної несправедливості.

Крім того, соціальне партнерство стимулює розвиток інноваційних підходів у розробленні стандартів. У процесі обговорень різні сторони можуть пропонувати нові ідеї щодо вдосконалення соціальних механізмів, адаптації їх до викликів сучасного суспільства. Зокрема, це стосується використання цифрових технологій для моніторингу та забезпечення доступності соціальних послуг. Таким чином, соціальне партнерство у розробленні соціальних стандартів є необхідним інструментом для підвищення їх ефективності та забезпечення рівності в суспільстві. Через активну співпрацю різних соціальних груп цей процес стає більш прозорим, інклюзивним і здатним швидко реагувати на зміни в економічному та соціальному середовищі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розробка соціальних стандартів є особливим процесом через свою комплексність, необхідність збалансування соціальних потреб і економічних можливостей, залучення широкого кола зацікавлених сторін, а також дотримання міжнародних зобов'язань. Соціальні стандарти виконують критично важливу роль у забезпеченні соціальної справедливості, інтеграції суспільства та стабільності держави. Їхня розробка вимагає як ґрунтовного аналізу соціально-економічних умов, так і участі різних соціальних груп, що робить цей процес важливим елементом публічного управління.

Література

1. Becker J., Smith D. B. The Need for Cross-Sector Collaboration. Sanford Social Innovation Review. 2018.
2. Brand K.-W. Social Practices and Sustainable Consumption: Benefits and Limitations of a New Theoretical Approach. Environmental Sociology: European Perspectives and Interdisciplinary Challenges / eds. M. Gross, H. Heinrichs. Dordrecht, Heidelberg, London, New York: Springer, 2010. P. 217–235.
3. Clarke A., Crane A. Cross-Sector Partnerships for Systemic Change: Systematized Literature Review and Agenda for Further Research. Journal of Business Ethics. 2018. Vol. 150, Issue 2. P. 303–313. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-018-3922-2>.
4. European Commission. Social Innovation Research in the European Union. Approaches, findings and future directions. 2013. URL: http://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/social_innovation.pdf (дата звернення: 18.09.2024).
5. Franz H.-W., Hochgerner J., Howaldt J. Challenge social innovation. Potentials for Business, Social Entrepreneurship, Welfare and Civil Society. Berlin, New York: Springer, 2012.
6. Hargraves T., Longhurst N., Seyfang G. Up, down, round and round: connecting regimes and practices in innovation for sustainability. Environment and

Planing A. 2013. Vol. 45. P. 402–420.

7. Howaldt J., Schwarz M. Social Innovation: Concepts, research fields and international trends. IMO international monitoring. Aachen, 2010.

8. Howaldt J., Kopp R., Schwarz M. Social innovations as drivers of social change – Tarde’s disregarded contribution to social innovation theory building. 2013.

9. Moulaert F., MacCallum D., Mehmood A., Hamdouch A. The International Handbook on Social Innovation. Collective Action, Social Learning and Transdisciplinary Research. Cheltenham: Elgar, 2013.

10. Omelyanenko V., Omelianenko O. Infrastructure and service methodology for the development of innovative hromadas: general idea and example of smart city infrastructure. Three Seas Economic Journal. 2023. Vol. 4, Issue 1. P. 49–57. <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2023-1-6>.

11. Vadrot A. B. Re-thinking the Conditions for Social Change and Innovation. Innovation: The European Journal of Social Science Research. 2020. Vol. 33, Issue 1. P. 1–3. <https://doi.org/10.1080/13511610.2020.1713455>.

12. Wedel M. Social Change and Innovation for Times of Crises. Innovation: The European Journal of Social Science Research. 2020. Vol. 33, Issue 3. P. 277–279.

References

1. Becker, J. and Smith, D. B. (2018), *The Need for Cross-Sector Collaboration*, Sanford Social Innovation Review, Stanford, USA.

2. Brand, K.-W. (2010), *Social Practices and Sustainable Consumption: Benefits and Limitations of a New Theoretical Approach*, in M. Gross & H. Heinrichs (Eds.), *Environmental Sociology: European Perspectives and Interdisciplinary Challenges*, Springer, Dordrecht, Heidelberg, London, New York.

3. Clarke, A. and Crane, A. (2018), “Cross-Sector Partnerships for Systemic Change: Systematized Literature Review and Agenda for Further Research,” *Journal of Business Ethics*, vol. 150, no. 2, pp. 303–313. <https://doi.org/10.1007/s10551-018-3922-2>.

4. European Commission (2013), “Social Innovation Research in the European Union. Approaches, Findings and Future Directions”, [Online], available at: http://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/social_innovation.pdf (Accessed 18 September 2024).
5. Franz, H.-W., Hochgerner, J. and Howaldt, J. (2012), *Challenge Social Innovation: Potentials for Business, Social Entrepreneurship, Welfare and Civil Society*, Springer, Berlin, Germany and New York, USA.
6. Hargraves, T., Longhurst, N. and Seyfang, G. (2013), “Up, Down, Round and Round: Connecting Regimes and Practices in Innovation for Sustainability,” *Environment and Planning A*, vol. 45, pp. 402–420.
7. Howaldt, J. and Schwarz, M. (2010), *Social Innovation: Concepts, Research Fields and International Trends*, IMO International Monitoring, Aachen, Germany.
8. Howaldt, J., Kopp, R. and Schwarz, M. (2013), *Social Innovations as Drivers of Social Change – Tarde’s Disregarded Contribution to Social Innovation Theory Building*, IMO International Monitoring, Aachen, Germany.
9. Moulaert, F., MacCallum, D., Mehmood, A. and Hamdouch, A. (2013), *The International Handbook on Social Innovation: Collective Action, Social Learning and Transdisciplinary Research*, Elgar, Cheltenham, UK.
10. Omelyanenko, V. and Omelianenko, O. (2023), “Infrastructure and Service Methodology for the Development of Innovative Hromadas: General Idea and Example of Smart City Infrastructure,” *Three Seas Economic Journal*, vol. 4, no. 1, pp. 49–57. <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2023-1-6>.
11. Vadrot, A. B. (2020), “Re-thinking the Conditions for Social Change and Innovation,” *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, vol. 33, no. 1, pp. 1–3. <https://doi.org/10.1080/13511610.2020.1713455>.
12. Wedel, M. (2020), “Social Change and Innovation for Times of Crises,” *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, vol. 33, no. 3, pp. 277–279.

Стаття надійшла до редакції 03.10.2024 р.